

Kotters weg, familiebedrijven weg, infrastructuur weg: wie stopt de sloop van de Nederlandse visserij?

Posted on 26 september 2026 by Jan J.B. Kuipers

De Zuid-Hollandse en Zeeuwse visserij verkeert in diepe crisis door een opeenstapeling van natuurbeperkingen in de Voordelta, het pulskorverbod, krimpende visgronden en strenge handhaving.

Staatssecretaris Silvio Erkens van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur wil in Brussel opnieuw steun vragen voor de meer duurzame en energiezuinige pulskorvisserij die in 2019 door de EU in de ban is gedaan, zo bleek op de eerste herfstdag. Hij zoekt medestanders in andere EU-lidstaten voor nieuwe proeven en wil een pilot met een paar schepen doen.

Erkens zegt 'te hebben geleerd van het verleden'. Dat dank je de koekoek. De Nederlandse visserij is gedurende de afgelopen kwarteeuw voor een aanzienlijk deel gesloopt, en voor diegenen die toch door de mazen (*sic*) wilden kruipen is een zwaar apparaat van controles en sancties opgetuigd.

[Onlangs is in Wynia's Week nog aandacht aan het thema besteed](#), en dat was zeker niet de enige keer. Voor de Zuid-Hollandse en Zeeuwse visserij hebben vooral de natuurmaatregelen in de Voordelta een grote sanering in gang gezet. Deze Voordelta is het ondiepe zeegebied voor de kust van beide provincies, ongeveer vanaf de kaap of punt van Walcheren (bij Westkapelle) in het zuiden tot de Maasvlakte in het noorden. Het gebied omvat zo'n 835 vierkante kilometer ondiepe kustwateren, diepere geulen, zandplaten en slikken.

Tweede Maasvlakte

24 maart 2000 is een datum die veel (voormalige) vissers niet licht zullen vergeten. Toen werd de Voordelta een beschermd Natura 2000-gebied wegens het grote belang ervan voor vogels, vissen en zeezoogdieren waaronder zeehonden. Dat ging overigens in enkele fasen (Vogelrichtlijngebied, Natura 2000-Habitatrichtlijngebied). Er werden rustgebieden en periodiek geëvalueerde beheersplannen ingesteld.

In 2013/2014 werd het gebied verkleind wegens de aanleg van de Tweede Maasvlakte. Dit kostte maximaal 2500 hectare en betekende meer ellende voor de visserij, want vereiste een verplichte natuurcompensatie en verdere inperking van de visserijruimte.

Hoewel er binnen de beschermde Voordelta geen windparken staan, is er toch grote invloed van de nabije parken. De verbanning van vissers uit de grote windparken op de verdere Noordzee heeft geleid tot uitwijking naar de Voordelta, dus nog grotere visserijdruk.

Ook in de toekomst is de Voordelta onderdeel van plannen voor de aanleg van onderzeese stroomkabels voor windenergie. Dit zorgt voor mogelijke schade aan vistuig en kan trekroutes en gedrag van platvis en garnalen verstoren.

Minder bodemverstoring

Hoe zit het ook weer met die pulskormmethode, waarnaar zelfs onze staatssecretaris nu verlangend terugkijkt? Deze levert een brandstofbesparing op tot vijftig procent. Platvis zoals schol en tong wordt van de bodem opgeschrikt met stroomstootjes, in plaats van met de traditionele kettingen van de boomkormmethode: minder bodemverstoring dus. Massaal kozen Nederlandse vissers sinds het eerste decennium van deze eeuw dan ook voor deze methode, die ook beperkter in de

garnalenvisserij werd toegepast. Zuid-Hollandse en Zeeuwse kotters investeerden miljoenen.

Het ging allemaal in een rap tempo. In de jaren 2006-2008 stond de Europese Commissie experimenten toe met de pulskormethode. Frankrijk wenste echter de eigen kustvissers te beschermen tegen de Nederlandse, meer geavanceerde vloot. Een intensieve lobby had succes. De pulskortetechniek was ineens tóch schadelijk, alle Nederlandse wetenschappelijke argumentatie ten spijt. De EU besloot in 2019 tot een totaalverbod, dat twee jaar nadien met afbouwregelingen voor vissers van kracht werd. David had het opgenomen tegen de Gallische versie van Goliath – en David had verloren.

Motie-Van der Plas

De Nederlandse overheid stond ook na deze zware tegenslag niet bepaald pal voor de eigen vissers, zeker niet waar het de Voordelta betreft. *Alle* bodemberoerende visserij moest worden verboden in het Bodembeschermingsgebied, ook de ‘lichtere’ variant van de garnalenvisserij. Na protesten van de sector en verzet van de Tweede Kamer – lees: een motie van Caroline van der Plas (BBB) – werd dit verbod in oktober 2023 voorlopig uitgesteld.

Helaas wilde het kabinet-Rutte IV het verbod op bodemberoerende visserij in het kader van de natuurcompensatie toch doorzetten. Minister Christianne van der Wal kwam in februari 2024 met een pakket van ongeveer 27.900 hectare, waarvan circa 17.900 hectare in de Voordelta en circa 10.000 hectare daarbuiten. In deze gebieden zou bodemberoerende visserij worden verboden. Daarnaast waren twee *no-takezones* van zo’n 3300 hectare voorzien, waar geen visserij kon plaatsvinden.

In 2025 kwam het kabinet-Schoof met een alternatief pakket. In een compensatiegebied van circa 24.000 hectare (waarvan 12.700 hectare in de Voordelta) zou circa 16.500 hectare worden gesloten voor alle bodemberoerende visserij. Na een technische correctie bedroeg de aangewezen *no-takezone* in de Voordelta ongeveer 3300 hectare; de overige 4200 hectare ligt elders voor de Zuid-Hollandse kust. Het oorspronkelijke compensatieplan uit 2003 ging nog uit van een zeereservaat van ongeveer 31.250 hectare in de Voordelta.

Afname op afname

Omstreeks 2000 telde de Nederlandse kottervisserijvloot nog ongeveer vierhonderd actieve kotters, op 1 januari 2026 was dit aantal bijna gehalveerd tot 208. De komende jaren wordt een afname verwacht tot 175-185 actieve kotters. Diverse beëindigings- en saneringsregelingen moeten de pijn enigszins verzachten. De Zeeuwse kottervloot is sinds 2000 met meer dan 70 procent gekrompen.

De recente noodkreet uit de boerensector dat de traditionele plattelandssamenleving straks een herinnering is, kwam na de drastische krimp van de actieve visserijvloot. Ook hier is de transformatie letterlijk zichtbaar. Niet alleen kotters en (familie)bedrijven verdwenen en verdwijnen, ook lokale toeleveranciers, verwerkende bedrijven, vismijnen, transportbedrijven en dergelijke.

Eén voorbeeld uit vele is de Zeeuws-Vlaamse traditionele vissersplaats Breskens. Tientallen kotters verdwenen, evenals de vismijn (2021). Maar geen nood! In het havengebied wordt De Zaete gerealiseerd, vooral gewijd aan visserijbeleving, met onder meer een vernieuwd Visserijmuseum. De haven is grotendeels getransformeerd tot jachthaven met luxe appartementen.

Ook garnalen- en platvishaven Colijnsplaat (Noord-Beveland), allang belangrijk voor de watersport, zet in op toeristische doorontwikkeling. In het eveneens zwaar getroffen Stellendam (Goeree-Overflakkee) probeert sinds oktober 2025 het Delta Maritime Cluster van ongeveer dertig bedrijven het dramatisch gekeerde tij te overleven met 'een breed palet aan maritieme bedrijvigheid'.

Big Brother op zee

Vissers willen vissen, het is hun levensonderhoud en levenswijze. Sommigen proberen de steeds uitdijende kluwen van regeltjes te omzeilen. Om dit tegen te gaan is in samenwerking met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) een 'geavanceerd digitaal netwerk' opgetuigd, in combinatie met fysieke patrouilles.

Big Brother is watching you op zee met behulp van verschillende elektronische systemen. Zoals het Vessel Monitoring System (VMS) met een verplicht VMS-baken aan boord, het Automatic Identification System (AIS) en een verplicht E-logboek

voor vissers. Verder varen er patrouilleschepen rond, terwijl boven 's vissers hoofd kustwachtvliegtuigen en drones van Rijkswaterstaat rondscheren (de laatste richten zich vooral op olieverontreiniging).

Waaier van sancties

Wie wordt gepakt, wacht een waaier van sancties: hoge boetes, inbeslagname van vangsten en vistuig, intrekking van de vergunning en/of strafpunten op de licentie. Ook vissers die net over de grenslijn slepen of technische storing aan hun bakens ondervinden, begaan 'inbreuk' en kunnen worden bestraft.

De schelpdier- en kustvisserij heeft intussen verschillende clusters van veroordelingen meegemaakt. In mei 2025 zijn bijvoorbeeld zeven Zeeuwse vissers veroordeeld tot taak- en voorwaardelijke gevangenisstraffen. Op dat moment stond de teller op twaalf veroordelingen voor handel in 'zwarte vis' op de vismijn in Vlissingen. In februari berichtte [politie.nl](https://www.politie.nl) dat een strafrechtelijk onderzoek naar Vlissingse feiten had geleid tot forse geldboetes en taakstraffen aan rederijen en handelaren; ook moesten twee kotters worden ontmanteld.

Diepe crisis

Niks mis met wetshandhaving en pogingen om de Noordzee een beetje gezond te houden. Er is echter sprake van een diepe visserijcrisis, die in belangrijke mate is veroorzaakt door maatregelen van de overheid.

Uit naam van een deels kwestieuze duurzaamheidsagenda lijkt men gevangen in een economisch nefaste tunnelvisie. Alles in naam van hooggestemde idealen, terwijl tegelijkertijd braaf moest worden geknield voor het platte economische opportunisme van Frankrijk in EU-verband. Dat stinkt naar rotte vis, ook al probeert de staatssecretaris het raam nu weer op een kiertje te zetten met zijn pulskorpiot.

Wynia's Week verschijnt 156 keer per jaar en wordt **volledig mogelijk gemaakt** door de donateurs. Doet u mee? [**Doneren kan zo**](#). **Hartelijk dank!**